

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Dahlberg, U. (2022). Comeback för inhemsk naturfiber. *Västra Nyland* 29.3.2022, sida 14.

Ulrika Dahlberg

Dags för inhemsk naturfiber att göra comeback?

En snygg och hållbar skjorta av lin eller hampa, en silkeslen halsduk av nässla och en cool mössa av finsk fårull. Hur låter det? Och hur passar det in i ett samhälle som oroar sig över krig, klimatförändring och stigande priser?

[KOLUMN](#)

I DAG

29.03.2022 18:33

Både handarbetarnas och industrins intresse för inhemsk fårull har ökat. De positiva effekterna syns i hela värdekedjan: spinnerier utvidgar sin verksamhet, logistiken utvecklas och fårfarmarna får bättre betalt för ull. Nu börjar ull vara en värderad råvara igen, i stället för att vara endast en biprodukt från uppfödningen av köttdjur.

Fårullen är en typ av naturfiber med flera goda egenskaper. Den suger åt sig fukt, isolerar värme och andas bra och är naturligt smutsavstötande och brandsäker. Det finns dessutom många växter, som nässla, hampa och lin, vars fibrer har potential att ersätta oljebaserade produkter, som konstfiber och plast, i textilier, byggnadsmaterial och biokomposit. Vi är nu extra medvetna om att det lönar sig att minska på beroendet av olja.

Odling av fiberväxter som trivs på våtmarker, som vide, kaveldun, vass och säv, är ett mer klimatvänligt alternativ för torvmarker, som vi vet orsakar en stor del av jordbrukets utsläpp av växthusgaser. En del av de odlade produkterna kan komma att ersätta torven som växtunderlag och strö för husdjur.

Vid Yrkehögskolan Novia i Raseborg är vi hoppfulla och inspirerade av möjligheterna och planerar för tillfället kurser om produktion, förädling och försäljning av naturfibrer, med start hösten 2022. Kurserna kommer att vara öppna för allmänheten via Öppna yrkehögskolan. Ett engelskspråkigt naturfiberseminarium Natural Fibers – Sustainable Future Prospects? med experter från Tyskland och Finland ordnas den 27 april.

Med allt detta menar vi inte att jordbrukare ska sluta odla mat och börja producera växtfibrer i stället. Produktionen av naturfibrer kan i bästa fall stödja livsmedelsproduktionen, om den förbättrar gårdarnas lönsamhet. Med en ökad mångfald i urvalet odlingsväxter på en gård, kan bland annat spannmålsskörden gynnas av att den djuprotade fiberhampan vuxit i åkern

året innan. Nässlan är en växt som med fördel kan odlas på marker som ligger utanför matproduktionen eller till och med är för förorenade för matproduktion. En ökad mångfald i jordbruket ger resiliens mot extrema väderförhållanden, växtsjukdomar och oväntade händelser på världsmarknaderna.

Fiberväxterna har haft sin roll i det finländska jordbruket i både bättre och sämre tider. Nu är det dags för dem att göra en comeback, för biodiversitetens, klimatets och självförsörjningens skull. Håll alltså utkik efter inhemska naturfiberprodukter i fortsättningen!

Ulrika Dahlberg jobbar som projektledare för Lantbruk 2.0 vid Yrkehögskolan Novia. Projektet finansieras av Svenska kulturfonden.